

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

LEEWARDER COURANT

07-05-2016

Stemwerk

TEKST MARTE VAN SANTEN | FOTO JEAN-PIERRE JANS

Geld verdienen met je stem, het klinkt zo gemakkelijk. Maar er komt heel wat bij kijken om een professionele voice-over te worden. Dat ontdekte Marte van Santen toen ze auditie deed bij een stemmenbureau.

‘Kun je wat meer melodie in je stem aanbrenge(n)? Het einde van de woorden duidelijker articuleren? De tekst met een glimlach voorlezen? Doe maar alsof je tegen een vriendin praat. En dan graag de klemtoon op de bedrijfsnaam leggen.’

Vanachter het glas spreekt geluidstechnicus Klaas Peter Olijnsma me bemoedigend toe. „Erger jij je ook zo aan stoppeltjes?” begin ik voor de vijfde keer aan de tekst voor een radioreclame over epilatoren. Niet te langzaam, maar ook zeker niet te snel. Met levendigheid, overtuiging en pit. En pauzes op de juiste plekken. Mijn hoofd duizelt van alle aanwijzingen. Wie denkt dat een voice-over inspreken makkelijk is, kan ik direct uit de droom helpen; het is een echt vak.

Al mijn hele leven hoor ik geregeld dat ik zo’n fijne stem heb. Tja, dat geldt voor meer mensen, dacht ik altijd. Maar toen een wildvreemde me een paar maanden geleden op het hart drukte om daarmee echt eens iets te doen, besloot ik de stoute schoenen aan te trekken en me aan te melden bij een stemmenbureau. Zo komt het dat ik op een zonnige vrijdagmiddag in de geluidsstudio van Inter Voice Over zit, het grootste stemmenbureau van Nederland.

**Zw
oel**

Een paar uur eerder in een zalencomplex aan de rand van Amsterdam. Met twaalf andere voice-over-wannabees schuif ik aan bij de Introductieworkshop Stemacteren van Inter Voice Over. Bedoeld voor mensen zoals ik, die graag in het vak aan de slag willen, maar niet weten hoe of waar ze moeten beginnen.

Eén voor één stellen we ons voor. Er is een secretaresse, een copywriter, een thuisblijfmoeder en een jongen die net van de toneelschool komt. Acht vrouwen en vijf mannen van alle leeftijden, met als enige overeenkomst dat we geen van allen ooit iets hebben ingesproken.

Als een vertaler van een jaar of 50 zijn naam noemt, weet ik meteen: hij heeft het. Wat een prachtige, warme stem! Al zou hij het telefoonboek voorlezen, dan zou ik nog uren naar hem

kunnen luisteren. Ineens ben ik me hyperbewust van mijn eigen stemgeluid, en probeer ik, als het mijn beurt is, extra zwoel te klinken. Kon ik maar de gedachten lezen van docent Tamara Bok, een succesvolle, professionele voice-over. Dan wist ik tenminste of ik bij mijn auditie later op de dag een reële kans maak, of dat ik mijn tijd hier zit te verdoen.

Reality check

In rap tempo neemt Bok ons mee op een reis door de stemmenwereld. Als je erop let, merk je dat voice-overs op veel meer plekken worden gebruikt dan je zou denken. Bij radio- en televisiereclames en telefooncentrales natuurlijk, maar bijvoorbeeld ook voor het inspreken van games, museumtours, instructievideo's en online cursussen. 80 procent van al het voice-overwerk is informatief.

Mensen die hopen met hun stem per direct hun brood te kunnen verdienen, komen van een koude kermis thuis. Voor minder dan 20 procent van de stemmen die bij Inter Voice Over staan ingeschreven, is het een fulltime baan. Nog een eyeopener: inspreken moet je leren. Dat betekent: je kaak- en tongspieren trainen. Lessen volgen bij een ademhalingscoach, logopedist en leren van ervaren voice-overs. En vooral héél veel oefenen. Dagelijks jezelf opnemen en terugluisteren, luidt het devies.

Wie het professioneel wil aanpakken, doet er verder goed aan om te investeren in een (simpele) thuisstudio. Voor minder dan duizend euro heb je al een aardige set spullen, aldus Bok. Dan moet je jezelf wel nog even een computerprogramma eigenmaken waarmee je stemopnames kunt bewerken. En natuurlijk heb je een website nodig. Want als opdrachtgevers je niet weten te vinden, kom je nooit ergens. Het is een goede realitycheck. Heb ik dit er echt allemaal voor over?

Buikademhaling

Na anderhalf uur theorie gaan we zelf aan de slag. Eerst oefenen we in duo's met het inspreken van een korte tekst. Vervolgens moeten we in de groep met de billen bloot. Met simpele suggesties over bijvoorbeeld snelheid, volume en toonhoogte lukt het Bok om de deelnemers in korte tijd heel anders en vooral ook beter te laten klinken.

Dan ben ik aan de beurt met mijn tekst over tankstations. Van jongs af aan ben ik een makkelijke prater. Ook met spreken in het openbaar heb ik normaal geen enkele moeite. Maar nu slaat de stress toch toe. Buiten adem raffel ik de zinnen met een piepstem af. Voor mijn gevoel ligt elk woord onder een vergrootglas. En dan zijn er ook nog de twaalf potentiële concurrenten die me genoegzaam aanstaren. Hoe houden acteurs en modellen het vol om keer op keer zo te worden beoordeeld?

Bok laat me staan om het vanuit mijn buik ademen te vergemakkelijken. Ze adviseert me om mijn stem omhoog te projecteren, en meer te variëren met het tempo. Na zes pogingen weet ik het zeker: ik kan die nieuwe carrière als voice-over wel op mijn buik schrijven. Hoef ik me tenminste ook niet meer druk te maken over mijn auditie.

Commercials

Even later zit ik dan ook relatief ontspannen in de opnamestudio van Inter Voice Over aan de Keizersgracht in Amsterdam. Geluidstechnicus Klaas Peter blijkt een paar jaar geleden van Friesland naar Amsterdam te zijn verhuisd, terwijl ik vorig jaar juist het tegenovergestelde deed. Relaxt kletsen we over het verschil tussen wonen in het Noorden of in de Randstad.

„Zo, nu heb ik meteen kunnen horen waarvoor je stem het meest geschikt is”, zegt hij na 10 minuten. Hij geeft me vier korte tekstjes, waarvan drie commercials. Nadat hij me in een geluidsdichte ruimte achter een microfoon heeft geïnstalleerd, laat hij me het eerste stukje (over een skigebied in Scandinavië) op mijn eigen manier voorlezen. „Prima start”, klinkt het vanachter het glas, waar Klaas Peter de knoppen bedient. „We doen het nog eens, maar nu met wat meer enthousiasme.”

Elke volgende lezing vraagt de geluidstechnicus me om nieuwe dingen aan te passen. Of ik sommige woorden wat minder hard kan aanzetten. En of ik mijn tempo aan het einde van de zin wil vertragen. „Helemaal goed!”, concludeert hij na de vijfde take. Via de koptelefoon op mijn hoofd laat hij me de eerste en de laatste versie horen. Ik herken mijn eigen stem nauwelijks terug. Wat een verschil! Het geeft me vertrouwen voor de tweede tekst, een radiocommercial voor een telecombedrijf.

Of het nu komt door de geestdrift van Klaas Peter of door het feit dat ik me (zonder twaalf pottenkijkers) heel veilig voel in de studio, ineens krijg ik de smaak te pakken. Tegen de tijd dat de laatste tekst – een autocommercial – erop staat, vind ik het gewoon jammer dat de auditie voorbij is. Voor mijn gevoel begin ik pas net op gang te komen. Wat is dit leuk! Ja, ik zal met plezier dagelijks oefenen. En ja: ik ga zo nodig op spraakles. Want dit wil ik vaker doen.

Uitslag

Of het daadwerkelijk zover komt, hangt af van de mening van de mensen van het stemmenbureau. Daarop moet ik helaas langer wachten dan me lief is – om een objectief oordeel te kunnen geven, wordt een auditie nooit direct beoordeeld.

Na 2,5 week vind ik dan eindelijk een bericht van Inter Voice Over in mijn mailbox. „Na een uitgebreide beoordeling zijn we tot de conclusie gekomen dat je over de juiste kwaliteiten beschikt om als voice-over te werken”, begint de brief. Jubelend maak ik een rondedansje. Ik kan niet wachten om weer de studio in te duiken. Wie weet hoort u me binnenkort dus wel op de radio. Al zult u dan geen idee hebben dan ik het ben.

Dit artikel komt uit
Leeuwarder Courant
van vandaag.

**Meer lezen uit Leeuwarder
Courant?**

Hele editie
Enmalig € 1,60